

SLOVENSKI

Izdaja in tiska: Slovensko založništvo pod okriljem Sloga, poročevalca. — Direktor: Rudi Janžura. — Glavni odgovorni: Sergej Vošnjak. — Za tisk odgovarja: Fr. Plet. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ul. št. 1 in 2, telefon št. 23-523 do 23-525. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon št. 23-522 do 23-524. — Glasni oddelki: Ljubljana, Titova c. 7, telefon št. 21-896, za ljubljanske naročnike št. 20-463, za zunanje št. 21-632. — Poštni predal št. 29. — Zira račun pri Kom. banki, Ljublj., št. 62-KB-2-367. — Mesec, naročnina 220 din.

Poročevallec

Pariz: zaupnica brez večine

Za vlado je glasovalo 280 poslancev, proti 183, vzdržalo pa se jih je več kot 130 — Razprava o pooblastilih, ki jih je s tem dobila vlada, je bila precej burna

PARIZ, 19. jul. (Reuter). Francoska narodna skupščina je danes izglasovala zaupnico vladi Bourges-Maunourya. Glasovanje o zaupnici je zahteval predvčeršnjim predsednik vlade v zvezi z vladnim predlogom o dajanju posebnih pooblastil generalnemu rezidentu Lacostu za »pacifikacijo« Alžira.

Po izglasovanem zakonu lahko generalni rezident podvzame vse potrebne ukrepe vojaške in politične za dušenje terorizma v Alžiru ali metropoli. S tem zakonom je dovoljena ustanovitve koncentracijskih taborišč v Franciji ter pošiljanje vseh sumljivih oseb na prisilno bivanje ter odvzete svobode brez sodne odločitve ter izvrševanje preiskav po lastni presoji organov za notranje zadeve.

Za zaupnico vladi je glasovalo 280 poslancev malih strank, centra in desnice, medtem ko je glasovalo proti 183 poslancev komunistične skupine in radikalno-mendelistov. Več kot 130 poslancev se je glasovanja vzdržalo.

Pred glasovanjem je predsednik vlade izrazil obžalovanje, ker je bil zaradi velikega števila amandmajev prisiljen postaviti vprašanje zaupnice vlade. Izjavil je, da se vlada nima na-

mena razgovarjati z uporniki in da so izredna pooblastila nujna za zagotovitev francoske prisotnosti v Alžiru in preprečitev širjenja terorizma v Franciji.

Po podatkih iz francoskih izvorov so uporniški komandosi od začetka tega leta izvršili v Franciji več kot 200 diverzij, medtem ko je 300.000 Alžircev, ki stalno prebivajo v metropoli

Bourges-Maunoury

Jugoslovanski večer v New Yorku

New York, 19. jul. (Tanjug). Nacionalno združenje ilustratorjev je priredilo v New Yorku jugoslovanski večer na pobudo svojega člana jugoslovanskega rodu Reja Prohaska. Pred približno 150 člani društva so predvajali dokumentarni film o Jadranu in jugoslovansko narodno glasbo. Pri tej priložnosti je Prohaska razstavil več fotografij in slik iz Dalmacije, od koder je on doma.

RAZPRAVA O MALI EVROPI V RIMSKEM PARLAMENTU

Neenotna opozicija

Razprava o evropskih sporazumih se bo po pričakovanju opazovalcev zavlekla v prihodnji teden

Rim, 19. julija. (Tanjug). V italijanski skupščini se je danes začela debata o ratifikaciji sporazuma o skupnem evropskem tržišču in Evratomu. Predstavnik zunanje-politične komisije, ki je v imenu regine prebral poročilo, je predlagal ratifikacijo teh sporazumov. Izjavil je, da ustanovitve skupnega tržišča nalaga vrsto raznih zapletenih problemov in da obstajajo tudi različni interesi; znotraj teh organizacij, da pa vendar pozitivni elementi prevladujejo nad negativnimi.

Predstavnik KP Italije je v imenu opozicije predlagal zavrnitev ratifikacije teh sporazumov. Svoj predlog je obrazložil s tem da ti sporazumi ne dajejo jamstva za razviti delo delam v tej organizaciji, kakršna je na primer Italija, temveč jih prepustijo tujim monopolom, dalje da ne jamčijo neodvisnosti in poglabljajo prepad med dvema blokoma.

Prvi govorniki v debati so razpravljali predvsem o političnem vidiku sporazumov in niso v debato vnesli novih momentov. Menijo, da bo diskusija o teh sporazumih trajala tudi še drugi teden.

Nadrt zakona, s katerim se pooblasta predsednik republike, da ratificira sporazume in o katerem sedaj razpravljajo, obsega šest členov. Zakonski, načrt predvideva izvolitev 36 italijanskih predstavnikov za dobro skupščino skupnega tržišča in daje pooblastilo vladi za vse prehodno obdobje organizacije za 12 let. Razprava v skupščini je omejena samo na sprejem ali odklonitev posameznih členov tega zakonskega načrta o celoti.

Proti načrtu zakona v celoti so se doslej izjavili samo predstavniki KP Italije, medtem ko socialisti sprejemajo sporazum o Evratomu, glede skupnega tržišča pa so izrazili pomisleke. Kakor so izjavili bodo predložili: načrt amandmajev k temu zakonu. S tem amandmajem bodo zahtevali, da bi bili v skupščini skupnega tržišča zastopniki tudi predstavniki manjšine, to je socialisti in komunisti ter

VREME

Stanje 19. julija: Frontalne motnje so danes dosegle Alpe. Na njih se je razvil v Genovskem zalivu sekundarno področje nizkega zračnega pritiska, ki se počasi premika proti vzhodu. Pretežno oblačno vreme, včasih nekaj padavin, ki bodo v zahodni Sloveniji močnejše. Temperature ponoči med 10 in 15, v Primorju okoli 18. Najvišje dnevnice do 23 stopinj Celzija.

zveze med dvema narodoma v prihodnosti.

Predstavnik mendelistične skupine radikalov je opozoril na nevarnosti, ki grozijo Franciji zaradi vladne zahteve po

Ivo Vejvoda med rudarji

London, 19. jul. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Londonu Ivo Vejvoda se je odzval povabilu durhamskega društva rudarjev in odpotoval v Durham na veliko tradicionalno slovesnost, ki jo imajo rudarji vsako leto v spomin na leto 1872, ko so rudarji tega kraja prvič dosegli svoje pravice.

»diktatorskih pooblastil«, ki rušijo tradicije o demokratičnih državljanjskih svobodah.

Predstavnik desnice, ki so v glavnem podpirali vlado, so izrazili mnoge sume o efikasnosti vladne politike. Skrajna desnica je poleg tega kritizirala vlado, ker ni sprejela še širša pooblastila za »zadušitev upora brez milosti«. Poslanec katoliško-narodno-republikanskega gibanja so sprejeli, da bodo v večini glasovali za pooblastila Lacostu šele potem, ko je predsednik vlade obljubil, da bodo še to jesen dali skupščini v proučevanje načrt političnega sistema samouprave v Alžiru.

Demanti o pogačanjih

V Parizu so uradno demantirali, da bi zunanje ministristvo začelo razgovore z alžirskimi uporniki o ustavitvi sovražnosti — »Le Monde« pred sodiščem — Diverzije v Oranu

PARIZ, 19. jul. (Tanjug). Iz uradnega mesta so nočes demantirali, da je ministristvo za zunanje zadeve začelo s razgovori z alžirskimi uporniki v zvezi z vprašanjem prenehanja ognja v Alžiru. V sporočilu, ki ga je objavilo predsedstvo vlade, so objavili podrobneosti o misli, ki jo je imel v teh dneh v Tunis šef kabineta ministra za zunanje zadeve in poudarjalo, da »zbiranje informacij o stališčih upornikov ne pomeni, da je Francija sprejela kakršne koli razgovore«.

To sporočilo predstavlja dejansko epilog najnovejšega poskusa nekaterih članov vlade premiera Bourges-Maunoury, da bi začeli razgovore z uporniki. Toda ti naporu so bili brez uspeha zaradi upiranja generalnega rezidenta Lacosta in skrajne varnostnih organov v nevarni aferi, ko so aretirali političnega voditelja Neo-doustourja

advokata Sakera, branilca aretirane uporniškega vodje Ben Rele. Takoj po objavi uradnega francoskega sporočila, je tuniški premier Burgiba izjavil, da je »Tunis še nadalje pripravljen služiti kot posredovalec za prenehanje vojnega spopada«. Senzanje francoske javnosti z vojno v Alžiru je izjavil Burgiba, je edini pozitivni aspekt v tej neprijetni in slabo izvedeni akciji, ki so jo francoske oblasti izvršile proti miru advokata Sakera.

Kakor danes poudarjajo v tuniških krogih v Parizu, so voditelji alžirskega upora izrazili pripravljenost brez kakršnih koli pogojev sprejeti razgovore za prekinitev ognja s tem, da bi se mir v Alžiru moral vzpostaviti na osnovi francoske priznanja alžirske nacije in njene pravice na nacionalno neodvisnost.

PARIZ, 19. jul. (Tanjug). Francoski ministristvo vojske Andre Morice je obtožil danes ugledni pariski dnevnik »Monde«, da je »žalil vojaške sile in padelce v Alžiru«. Senat pariskega sodišča je razpisal obravnavo za začetek septembra.

V današnjem uvodniku svojega ravnanja Beauve-Mercyja protestira »Monde« proti tej »najnovejši uprizoritvi in izgrajevanju demokracijskih svobod« francoskemu tisku, odkar se je pred tremi leti začela vojna v Alžiru.

V zadnjem letu so bili večkrat prepovedani in celo zaplenjeni mnogi francoski dnevniki

Diplomatska kronika

Rangun — Jugoslovanski veleposlanik v Rangunu Zdenko Stambuk je priredil večerjo na čast novemu stalnemu predstavniku Burme v Združenih narodih Maung Thant, ki je bil doslej osebn. tajnik predsednika U Nuja. Večerja so se udeležile tudi razne druge ugledne osebnosti veleposlanik azijskih držav, stalni zastopnik tehnične pomoči OZN v Burmi Dušan Marušić in drugi.

Ratifikacija v Bonnu

Bonn, 19. jul. (AFP). Zahodnonemški federalni svet je soglasno ratificiral pogodbo o skupnem tržišču in Evratomu. Pred tem jih je ratificiral že zahodnonemški Bundestag.

Regres za umetna gnojila

Zastopniki kmetijskih organizacij zahtevajo, naj zvezni urad za cene vendar že objavi novo uredbo o regresih za umetna gnojila

Maribor, 19. jul. Danes se je v Rušah končal plenum Skupnosti poslovnih zvez in drugih gospodarskih (strokovnih) združenj za mehanizacijo in kemizacijo kmetijstva FLRJ.

Razpravljali so o poslovniki Skupnosti in ugotovili, da notranja organizacija ne funkcioniira tako, kakor bi njeni člani želeli. Prav tako predvideva poslovnik vrsto stvari, ki so določene že v pravilniku Skupnosti. Predlog poslovnika poudarja, da se vse delo Skupnosti razvija v strokovnih mislih, medtem ko so udeleženci plenuma poudarjali da mora biti težišče dela na plenu in da je naloga strokov-

Boograd, 19. jul. Jugoslovansko združenje za mednarodno pravo bo podprlo zahtevo skupine švicarskih znanstvenikov, ki so jo poslali Svetovni zdravstveni organizaciji in v kateri zahtevajo, naj se čimprej

Avstrijski državni sekretar Kreisky na Bledu

Bled, 19. jul. Popoldne ob pol 17. je prišel na Bled dr. Bruno Kreisky, državni sekretar v avstrijskem zunanjem ministristvu. Na Bledu bo ostal tri dni, nato pa bo odpotoval v Dubrovnik, kjer bo preživel daljši dopust.

sklepe konferenca znanstvenih delavcev, ki bi proučila škodljivost polkusov eksplozij nuklearnega orožja za zdravje ljudi in osnove življenja na zemlji.

Kot odgovor na poziv švicarskega društva za znanstvene študije je prof. Milan Bartoš kot predsednik Svetovnega združenja za mednarodno pravo pozval vse nacionalne skupine združenja, naj posvete tej zadevi največjo pozornost in podpro zahtevo, da se čimprej prouči. Prof. Bartoš poudarja, da bi znanstvena resnica lahko služila pravnikom kot osnova pri določanju stališča o upravičenosti prepovedi polkusnih eksplozij nuklearnega orožja in formalnih določil mednarodnega prava o tej eventualni prepovedi. Tudi jugoslovansko združenje bo pozvalo vse nacionalne skupine, naj podpro zahtevo švicarskega društva tako v okviru Svetovnega združenja za mednarodno pravo, kakor tudi neposredno v Svetovni zdravstveni organizaciji. Jugoslovanski pravniiki bodo poslali poziv tudi generalnemu direktorju Svetovne zdravstvene organizacije, naj se zahteva švicarskih znanstvenikov čim-

prej prouči pred pristojnimi forumi organizacije. To odločitev je jugoslovansko združenje za mednarodno pravo sprejelo na nedavnem sestanku v Zagrebu 14. in 15. t. m. (Jugopres).

Soglasnost glede trgovanja z LR Kitajsko

PARIZ, 19. jul. (AP). Kakor se je zvedelo, v francoskih diplomatskih krogih, so zahodne sile dosegle »praktično« splošno soglasnost o kvotah za izvoz blaga na Kitajsko. Ameriški funkcionarji v Parizu so takoj demantirali ta mišljenja, toda francoski izjavi so potrdili, da je bila dosegena soglasnost med razgovori, ki so jih v Parizu vodile vse države članice NATO, izjemši Islanda in Japonske. Po teh sporazumih bodo zahodne države vključujoč ZDA izvažale na Kitajsko tiste količine nestrateških proizvodov, kakor jih doslej izvažajo ZDA v ZSSR in vzhodnoevropske države.

Prva je začela s to akcijo Velika Britanija, njej so pa sledili Francija in Japonska. Na vlade teh držav so energično pritiskali poslovni krogi, ki so zahtevali odstranitev trgovinskih zaprek v trgovini s Kitajsko. Kar zadeva ZDA, so njeni uradni predstavniki ponovno izjavili, da bodo nadaljevali s popolnim trgovinskim embargom na trgovino s Kitajsko.

Uragan »Andreya«

Lake Charles, 19. jul. (AFP). Šerif mesta Lake Charles v zvezni državi Luisiani je povedal davi, da je v uraganu »Andreya« izgubilo življenje 328 ljudi, 190 ljudi pogrešajo.

Wilson-Žukov

»News Chronicle« odobrava misel, da bi se srečala obrambna ministra ZDA in ZSSR Charles Wilson in maršal Žukov

London, 19. jul. (Reuter). Današnji »News Chronicle« piše, da bo dobrodošla privolitev predsednika Eisenhowerja, da se bosta srečala ameriški obrambni ministrist Charles Wilson in sovjetski obrambni ministrist maršal Žukov. Zmeraj je koristno, če se sestanejo ljudje z Vzhoda in Zahoda in spomnijo drug drugega na to, da so človeška bitja ter podrejeni ovirah strahu in nezaupanja, ki sta jih ustvarila neznanje in nerazumevanje, piše list. Ob koncu retorično opomin: »Naučimo se živeti skupaj, ali pa bomo vsaj skupaj umrli«.

Današnji »Manchester Guardian« meni, da je omejitve poskusov z nuklearnim orožjem

omejen korak, ki pa v zvezi temu utekne privede do nadaljnjih uspehov v naporih za sklenitev razoroževalnega sporazuma. Časopis piše, da so velesile sedaj prišle v položaj, ko morajo računati na možnost uporabe vodikove bombe in orožja za množično uničevanje. Nič se ne da storiti, dokler velesile ne bodo sprejele političnega sklepa glede prvega koraka na poti razorožitve. Toda najvažnejši korak, ki bi ga morale storiti — sporazum o prenehanju poskusov z jedrskim orožjem, je še vedno dvomljiv, ker menijo za lahke sile, da leta, če bo sklenjeno, ne bo oviralo nobene države, da ne bi izdelovala nove vrste jedrskega orožja. Zato skušajo povezati omejitve poskusov z prepovedjo proizvodnje. Časopis meni, da je omejitve poskusov korak, ki bi pozneje imel za posledico tudi druge ukrepe na poti razorožitve.

Delegacije in obiski

Skopje — Vodja narodno-socialistične stranke Čla Roul Ampuro, ki se mudi kot gost SZDLJ v naši državi, je davi prišel v Skopje na obisk LR Makedoniji. Danes dopoldne je obiskal kulturno zgodovinske znamenitosti in industrijsko četrt mesta. V kovinskem zavodu »Tito« je imel razgovore z uradniki in delavci. Popoldne je bil gost na intinimnem kosilu pri članu izvršnega komiteja CK ZK Makedonije Ljupču Arsovu.

Dubrovnik — Poljski ministrist za finance Tadeusz Dittir in njegov pomočnik Marjan Hole sta davi z ladjo odpotovala na Reko.

Sporazum o blagovni zamenjavi z Zahodno Nemčijo

Bonn, 19. jul. (Tanjug). Danes so v Bonnu podpisali trgovinski sporazum med vlado FLRJ in zvezno republiko Nemčijo. Sporazum ureja blagovno zamenjavo za čas od 1. julija 1957 do 30. junija 1958, in sicer v okviru določb pogodbe, sklenjene leta 1954.

Med sedanjimi razgovori so določili tudi seznam potrošnega blaga v vrednosti 10 milijonov mark, ki ga bo Zahodna Nemčija dobavljala Jugoslaviji po sporazumu iz marca 1956. Podpisali so tudi sporazum o filmskem sodelovanju.

Člani delegacij so ob podpisu sporazuma izrazili mnenje, da je leta podlaga za nadaljnjo razširitev zamenjave med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo.

Letalo zažuglo šest poslopj Worcester, 19. jul. (Reuter). Neke reaktivno letalo je sinoči strmoglavilo na Worcester v Massachusettsu. Letalo je med letom eksplodiralo in zažuglo šest poslopj. Vsi člani posadke so se ubili.

Ob robu dogodkov

Oklevanje

Ni dvoma, da tako pomembno in zapleteno vprašanje, kot je vprašanje razorožitve zasluzi pazljivo in vsestransko proučevanje. Kljub temu pa se nam zdi, da bi razgovori o razorožitvi v Londonu, ki trajajo sedaj že polne štiri mesece, lahko bili bolj plodni in bližji uspešnemu zaključku kot so sedaj — po tolikih mesecih.

Za te razgovore je značilno, da vsi uradni predstavniki, ki so z njimi povezani, poudarjajo napredek, ki je bil dosežen, hkrati pa zatrjujejo svojo pripravljenost, da si bodo še vnaprej prizadevali, da bi prišlo do uspešnega zaključka razgovorov. Na drugi strani pa v določenih zahodnih krogih prevladuje v zvezi s temi razgovori pesimizem, ki ni odkrit, zato pa ni manj škodljiv. Šepeta in govori se, da so delegati utrjeni od dolgih razgovorov in da bi bilo zato dobro, če bi razgovore za nekaj tednov prekinili. Tudi ni skrivnost, da določeni krogi odkrito želijo, da bi se podoben za razorožitev razšel brez konkretnih rezultatov.

V okviru teh stremiljenj spada kampanja nekaterih zahodnih časopisov proti sovjetski delegaciji na razgovorih, ki kaže ni pokazala dovolj pripravljenosti in dobre volje, da bi se razgovori uspešno zaključili. V tej kampanji se v zadnjem času še posebno pogosto sliši predusmisljen trditve, da je bilo po spremembah v sovjetskem partiskem in državem vodstvu pričakovati več glede približevanja sovjetskega stališča zahodnim stališčem o razorožitvi. Jasno je, da ta »razočaranost« nekaterih zahodnih krogov glede sovjetskega stališča pomeni samo slabo zamaskiran manevar, da se na Sovjetsko zvezo znova krivica za eventualni neuspeh razgovorov.

Ti manevari pa so račun brez krčmarja. Svetovna javnost namreč zelo pozorno zasleduje londonske razgovore in ji zato ni ostalo prikrito, da so sovjetski predlogi za razorožitev najmanj prav tako, verjetno pa še znatno bližji tistemu, kar javnost pričakuje od razgovorov, kot so zahodni predlogi. Ljudje v vsem svetu pričakujejo, da bodo londonski razgovori o razorožitvi pomenili začetek konca smrtonosnega tekmovanja v oboroževanju, ki zastruplja mednarodno ozračje. Zato svetovna javnost pričakuje od vseh vlad, ki imajo svoje predstavnike v podobnem za razorožitev, ne pa samo od sovjetske vlade, da nadaljujejo s prizadevanji za doseganje začasnega sporazuma o razorožitvi. Možnosti za sporazum še daleč niso izčrpane — in ne moremo se izogniti vtisu, da bi zahodne delegacije lahko pokazale več razumevanja za sovjetske predloge in s svoje strani lahko dale nove konstruktivne predloge.

Istočasno pa bi mimogrede lahko rekli, da bi taki predlogi, kot je nedavno Dullesov predlog o eskalaciji rezerv nuklearnega orožja v državah — članicah Atlantskega pakta, popolnoma nasprotni temu, kar javnost pričakuje od londonskih razgovorov. V Londonu skušajo doseči sporazum o prepovedi atomskega orožja, Dulles pa istočasno govori o njegovem vskladičenju.

Tudi ta Dullesova izjava nam kaže, na kateri strani je predmet iskati oklevanje za doseganje začasnega sporazuma o razorožitvi. V interesu vsega človeštva bi bilo, da to oklevanje ne bi trajalo več dolgo. **Milano Pogácnik**

MADŽARSKO TRŽIŠČE PRIHAJA NA STARI TIR

Budimpešta, 19. jul. (Tanjug). Podatki o notranji trgovini za prvo polletje 1957 kažejo na Madžarskem nadaljnjo normalizacijo notranjega trga. Denarni promet v trgovini, na drobno je znašal v drugem četrtletju nad 12 milijard forintov, kar je v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta nekoliko več. Objavljeni podatki kažejo, da so se dvignile rezerve tkanin in tekstilnih izdelkov in da le-te zdaj ob normalni proizvodnji in uvozu zadostajo za najnujnejše potrebe prebivalstva.

GOSPODARSKE TEŽAVE INDIJE Skrbi v New Delhiju

Iz poučenih krogov se je zvedelo, da nameravajo spremeniti drugi petletni gospodarski načrt — Največ težav povzroča pomanjkanje tuje pomoči — Govorice o blokiranju plač in cen in bo o tem razpravljali tudi parlament

NEW DELHI, 19. jul. (Tanjug). Finančne težave, ki se kažejo vedno bolj, resno skrbijo indijsko vlado in gospodarstvenike Indije. Iz poučenih krogov se je zvedelo, da je predsednik Nehru takoj, ko se je vrnil iz Evrope, poslal predsednikom krajevnih vlad in ministrom osrednje vlade pismo, v katerem jih opozarja, da bo treba natančno določiti prioritete drugega petletnega načrta. Tujakomni opazovalci iz tega sklepajo, da bo verjetno prišlo do revizije načrta v začetku prihodnjega tedna.

Težave so nastale glede posojil in tuje pomoči, na kar so bili računali, ko so sestavljali državni plan. Od skupno 48 milijard rupij, ki so bili določeni v drugem petletnem načrtu za državni sektor, so računali, da bodo 25 odstotkov krija posojila in tuja pomoč, 25 odstotkov pa tako imenovano deficitarno financiranje. Pokazalo se je, da je pripravljenost tujine za tako pomoč pod pričakovanjem. Tudi se je vrnil iz Londona tajnik ministrstva za finance, ki je vodil pogajanja o posojilu sto milijonov funtov. Pravijo pa, da upanje, da bi Britanija odobrila to posojilo, ni veliko, ker je tudi Britanija sama v težavah in ji grozi devalvacija in inflacija.

Združene države Amerike bi bile samo deloma pripravljene za pomoč in sicer pretežno za zasebno industrijo in kmetijstvo, državnemu sektorju pa bi bile pripravljene prisložitv na pomoč samo s posojili za razvoj prometa.

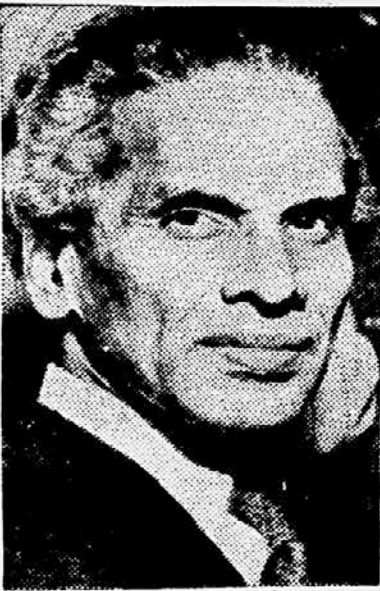
Razen tega skrbijo vlado smetne državne uslužbenec. Ki hočejo zvišanje plač in draginskih doklade. Več sindikalnih organizacij državnih uslužbencev je zagrozilo, da bodo delavci stavkali, če ne bodo zadovoljili njihovih zahtevam. O tem je razpravljala vlada na prvem sešnanju, odkar se je Nehru vrnil v državo, sprejela pa ni nikakega sklepa. Po uradnih podatkih so lani cene narasle za 13 odstotkov, letos kažejo tendenco nadaljnjega narastanja, plače in mezde pa so ostale nespremenjene. Poučeni krogi trdijo, da v vladi ni soglasja glede načina za reševanje tega problema. Eni se ogrevajo za blokiranje plač. To pa bi narekovalo tudi nadzorstvo nad cenami, proti čemur pa je spet del vlade. Računajo, da bo o vsem tem v kratkem debata v indijskem parlamentu.

Mnenje o britanski politiki na Cipru

London, 19. jul. (Reuter). »New Statesman and Nation« piše danes, da se britanski vladi ni posrečilo zmanjšati napetosti na Cipru. Časopis poudarja, da bi bila izpostavitve Makariosa smiselna edino le, če bi vlada z njim nadaljevala razgovore in ukinila izredno stanje na otoku. Ministrski obrambe Duncan Sandys je izdelal načrte za prenos vojaškega oporišča s Cipra v Kenijo, tako, da zdaj Cipru ni mogoče več odrežati upanja, da bo dobil popolno neodvisnost. Nevarno je, zaključuje časopis, da bi neodvisnost britanske vlade tako poslabšala odnose med Grki in Turki na Cipru, da bi postala razdelitev otoka neogibna.

Japonski delegati proti vodiki bombi

Tokio, 19. jul. (Reuter). Japonski svet za boj proti uporabi atomske in vodikove bombe je sporočil danes, da bo šest delegatov tega sveta 23. julija odgovorilo v Moskvo, kjer se bodo zavzeli za prepoved nuklearnih poskusov. Delegacija bo vodil podpredsednik splošnega sveta japonskih Trade Unionov Akira Imamura. Delegati bodo predlagali, da bi z ZDA in Veliko Britanijo sklenili sporazum o prepovedi atomskih poskusov. Podobni delegaciji sta z istim namenom obiskali tudi ZDA in Veliko Britanijo.

Krishna Menon

Država na otokih

Zastopniki Zahodne Indije zahtevajo od ZDA, naj jim odstopijo svoje neaktivno, a sicer dobro vzdrževano pomorsko oporišče v zalivu Chaguramas, osem milj od Port of Spain na Trinidadu. To oporišče je Velika Britanija odstopila leta 1949 ZDA za 50 milijonov funtov. Ker je oporišče dobro vzdrževano in ima vse naprave, ki jih ima sodobno mesto, bi Zahodna Indija rada začela graditi na mestu tega oporišča svoje glavno mesto.

Zastopniki Zahodne Indije ali Karibske federacije so že v začetku leta sklenili, da bo glavno mesto federacije na otoku Trinidadu. London se je sicer potegoval za otok Barbados, ki je bolj »angleški« od Trinidada, toda domačini so zmagali. Nato je bil storjen korak naprej. Britanska kraljica je imenovala za bivše kolonije generalnega guvernerja. Volitve v ustavodajno skupščino bodo v začetku prihodnjega leta, nato pa bo izvoljen še ministrski predsednik.

Verjetno pa ne gre samo za sodobne naprave v oporišču, ampak še za kaj več. Zahodna Indija je pravkar nastala kot država in prav gotovo si želi čim manj tujih oporišč, na svojem ozemlju. Čeprav bodo Američani oporišče verjetno odstopili, že zato da si pridobijo naklonjenost mlade države, je pričakovati, da bodo zahtevali kako nadomestilo za to oporišče.

Zanimivo bo spremljati rast te mlade otoške federacije, Indonezije v malem. Novi načrt ustave vsebuje mnogo uvidov, ki naj zadržijo Zahodno Indijo v odvisnosti od Londona. Velika Britanija bo še vedno imela v rokah zunanjo politiko in obrambo. Generalni guverner bo lahko uporabljal veto proti finančnim zakonom Senata, v katerem bo sedelo 18 senatorjev, bo imenoval generalni guverner in bo lahko zadrževal sprejete zakone podobno kot britanski Zgornji dom. Pač pa bodo 45-članska skupščina svobodno volili prebivalci Zahodne Indije in nekateri vplivni politiki domačini se potegujejo, da bi skupščina čim prej sprejela ustavo, čeprav brez velikih sprememb. Za spremembo je čas

Indijski minister za obrambo Krishna Menon je danes prispel v New Delhi, vračajoč se iz Kaira. Novinarjem je izjavil, da ni nikakega povišja, da se razmere med Egiptom in Veliko Britanijo ne bi kaj kmalu zboljšale. Minister Menon je dodal, da je bil njegov obisk v Kairu zelo koristen.

Vse ali nič

Washington, 19. jul. (Reuter). Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles se je danes izjavil, da bi bila vlada pripravljena na dovoliti omejenemu številu ameriških dopisnikov, da bi odšli na Kitajsko za šest mesecev. To obljubo je dal na sestanku z zastopniki ameriških novinarskih organizacij, ki so zahtevali, da State Department dovoli ameriškim novinarjem, da obiščejo L.R. Kitajsko. Zastopniki novinarskih organizacij so izjavili po sestanku z Dullesom, da niso mogli privoliti na omejitve, ki jo je postavil minister Dulles.

Ameriško vrhovno sodišče je pred nekaj tedni ovrglo obsodbo štirinajstih ameriških komunistov, ki so bili obsojeni na zaporne in denarne kazni, ker so agitirali za »nasilno spremembo ameriške oblasti«. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da drugačna politična prepričanja še niso kazniva; kaznivo je agitiranje za dejanja in zarotništvo. Tega pa tožilec pri obsojenih petnajstih komunistih niso dokazali. Vrhovno sodišče je pet obtožencev oprostil, proti ostalim devetim pa ukazalo obnoviti postopek. Na sliki: Štirje izmed petih oproščenih obtožencev, ki so pripadniki komunistične stranke v Los Angelesu. Od leve na desno: Philip Connely, Frank Spector, Rose Kunits in Henry Steinberg.

SODELOVANJE MED SINDIKATI IN DELAVSKIMI SVETI

Urejevanje vlog in odnosov

(Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«)

VARŠAVA, 19. jul. — Dobro znana tema, ki je bila tudi doslej predmet širokih diskusij, je dobila prevladujoče mesto na sedanjem plenumu Centralnega sveta poljskih sindikatov, ki se je pred tremi dnevi končal v Varšavi. Bistvo tega problema je v odgovoru na vprašanje, kako v praksi zagotoviti sodelovanje sindikatov in delavskih svetov in kako vsakemu od njih dati ustrezno mesto. Odgovor razumljivo v praksi ni bil preprost glede na dejstvo, da je bil sindikat na Poljskem v prejšnjem obdobju temelj politike, ki je bila v oktobru zavrnjena. Delavski sveti pa so se rodili kot sila, ki negira tako politiko, kot njena protiteža. Očitno je torej, da so morali v novem položaju tudi sindikati poiskati novo vlogo in nove poti za povezovanje s delavskim razredom. Razumljivo je, da je bilo pri tem in še je tudi danes precej beganja. Lahko se reče, da je ta plenum obdelal in dal praktično obliko tistemu, kar je na IX. plenumu partije govoril Gomułka o vlogi sindikatov in delavskih svetov.

SKLEPI PLENUMA

V referatu, ki ga je imel na plenumu Loga Sowynski je dolgo govoril o delavskih svetih, ki so kakor je on dejal, nastali po želji delavskega razreda kot potreba, ki jo je narekovalo življenje.

Pristojnosti delavskih svetov v poljskih podjetjih so osredotočene na izvajanje nekaj funkcij, katerih glavna naloga je, dvigovanje proizvodnje in rentabilnosti podjetja, odkrivanje materialnih in človeških rezerv in razvijanje iniciative

za razširitev asortimana in znižanje proizvodnih stroškov. Poleg tega je njihova naloga tudi borba proti razpisništvu, tatvinam, zlorabam in drugi vrsti povzročanja škode proti narodni imovini, prav tako pa tudi borba proti izostankom z dela, katerih je na Poljskem še mnogo.

Na osnovi teh konkretnih nalog je plenum zahteval, naj se ugotovi sodelovanje med delavskimi sveti in sindikati, kajti od izboljšanja proizvodnje in boljše oskrbovanja tržišče je odvisno tudi izboljšanje življenjskih pogojev, ki so hkrati, kakor je bilo rečeno na plenumu, tudi pogoj za nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja.

Doslej niso bili redek pojav nerazumevanje vloge delavskih svetov s strani sindikalnih forumov in funkcionarjev. Ponekod se je sodelovanje vzpostavljalo tako, da so delavskim svetom omejevali še tiste pristojnosti, ki so jih imeli, sindikat pa je prevzel nase monopol nad zvezami z višjimi organi oblasti in gospodarsko upravo. Prav tako je tudi dosti podjetij, gospodarskih panog in okrajev, kjer je le majhno število delavskih svetov. V prehranski industriji n. pr. ima samo 35 % podjetij organe uprav-

ljanja, v lesni industriji in na državnih kmetijskih posestvih pa je ta procent še manjši. Nedavno je tisk pisal o nekem okraju, v katerem ni niti enega delavskega sveta. Plenum je zato zahteval, naj bi bile sindikalne organizacije iniciator za ustanavljanje delavskih svetov, kjer za to obstojajo pogoji. Plenum je sindikalnim organizacijam postavil tudi nalogo, da skrbijo za šolanje članov delavskih svetov, to je za njihovo gospodarsko izobrazbo, kajti sindikalne organizacije so, kakor je bilo rečeno na plenumu, odgovorne za dvig izobrazbe delavskega razreda.

ANALIZA DOSEDANJH IZKUŠENJ

Na tem plenumu je bila prvič dana splošna javna analiza dosedanjih izkušenj delavskih svetov. Poleg uspehov, ki so jih dosegli, je bilo poudarjenih tudi nekaj negativnih pojavov iz njihove prakse. Tako n. pr. dejstvo, da so delavski sveti večinoma sestavljeni iz uslužbencev. Ponekod je odstotek strokovnjakov in uslužbencev v delavskih svetih tudi do 80 %. Plenum je poudaril, da je treba povečati

število delavcev v samoupravljanju in da mora sestav delavskih svetov ustrezati dejanskim proporcem fizičnih delavcev in uslužbencev v podjetju.

Pojavila se je tudi težnja, da bi se v delavskih svetih uvedlo profesionalno delo. Plenum je odločno stal na stališču, da je treba ohraniti družbeni značaj delavskih svetov.

Kaže, da sindikalna organizacija v sedanjem socialističnem razvoju Poljske dobiva novo, toda naravno nalogo vzgajanja novih organov delavskega samoupravljanja, dokler se ne bodo le-ti sami krepko postavili na svoje noge. Te naloge se mora sindikalna organizacija preje ali kasneje lotiti, če ne tvega tveganja svojega ugleda pri delavskih množicah in povezave z njimi. Plenum je to najbolje potrdil. »Delavsko samoupravljanje — je bilo rečeno na plenumu — bo moralo premagati mnoge težave in ovire in si utirati pot do popolne delavske demokracije. Sindikalno organizirani del delavskega razreda je lahko pri tem opora za razvoj delavskega samoupravljanja.« **D. Milivojević**

Preprečena zarota

Po pisanju egiptovskega tiska so zarotniki nameravali razglasiti nacionalizacijo Sueškega prekopa za nezakonito.

Kairo, 19. jul. (AFP). Egiptovski minister za zunanje zadeve Mahmud Fawzi je sprejel danes saudijskega predstavnika v Združenih narodih Ahmeda Sukeirija. Radio Kairo poroča, da sta govorila o arabskih beguncih, alžirskem problemu in »Akabskem zalivu«. Saudski zastopnik v Združe-

nih narodih je govoril danes tudi s sirijskim in iraškim veleposlanikom v Kairu.

V Kairu so sinoči sporočili, da je aprila meseca skupina bivših politikov in častnikov skušala izvesti državni udar. Povezani so bili vršilec dolžnosti ministra notranjih zadev v Farukovi vladi Abdel Fatah Hasan in bivši minister za zunanje zadeve Mohamed Salah el Din. Ostali so bili višji in nižji častniki ter pet civilistov.

Casopis »Al Masa« piše, da so zarotniki v primeru, da bi prišli na oblast, nameravali razglasiti nacionalizacijo Sueškega prekopa za nezakonito. Razveljavili bi tudi sporazum iz leta 1954 o evakuaciji britanskih čet iz Egipta. Razen tega so hoteli razvezati paket o arabski solidarnosti in razpustiti skupno poveljstvo, ki so ga bili organizirali Egipt, Saudska Arabija in Jordan. V načrtu so imeli razveljavljanje trgovinskih sporazumov s Sovjetsko zvezo, Kitajsko in Češkoslovaško. Kakor piše egiptovski časopis »Al Masa«, so zarotniki hoteli preklicati priznanje L.R. Kitajske in razveljaviti vse trgovinske transakcije med Egiptom in državami Vzhodne Evrope.

Zmaga KP na Javi

Džakarta, 19. jul. (Reuter). Na volitvah za mestne in okrožne svete, ki trajajo od prejšnjega srebe na področju osrednje Jave, so kandidati komunistične partije prepričljivo zmagali. V Semarangu, enem izmed največjih mest osrednje Jave, so dobili komunisti 100.000 glasov več kot njihovi najmočnejši nasprotniki — zastopniki muslimanske stranke.

Tudi na volitvah za mestni svet Džakarta so dobili komunisti največ glasov.

Seja britanske vlade

Na dopoldanski seji se je kabinet pripravljala na debato, ki bodo v Spodnjem domu pred poletnimi počitnicami — V imenu opozije bo glavni govornik Bevan, za vlado pa bo govoril Selwyn Lloyd

LONDON, 19. jul. (Tanjug). Danes dopoldne je bila nepravilno se ena seja britanske vlade, ki je v tem tednu že četrta. Poučeni zatrjujejo, da so na njej obravnavali preostala nujna vprašanja, o katerih bo razpravljali Spodnji dom pred poletnimi počitnicami. Najvažnejše mesto zavzema debata o razorožitvi in debata o gospodarskih vprašanjih.

Objavo Bete knjige o razorožitvi, v kateri je vlada poudarila, da so v sedanjih razgovorih o razorožitvi dosegli bistven napredek in da so se »od marca

Selwyn Lloyd

možnost za sklenitev delnega sporazuma materialno popravila, imajo za nekako pripravo konservativcev za debato, v kateri bo minister za zunanje zadeve laboristične vlade v senci Aneurina Bevana govoril v imenu opozicije. Selwyn Lloyd bo glavni vladni govornik.

Nesoglasja med opozicijo in vlado glede razorožitve so se pokazala tudi včeraj, ko je predsednik Macmillan odgovarjal na vprašanja laborističnih poslancev, kar so v Londonu ocenili kot majhen uvod v bližnjo debato. Med opozicijskimi poslanci prevladuje nezadovoljstvo sprito tega, ker zahodne sile odklanjajo sovjetske predloge in vztrajajo pri deset mesecev trajajočih ustavitvi poskusov z jedrskim orožjem. Zahtevali so, da predsednik Macmillan pojasni, zakaj britanska vlada nasprotuje predlogu o ustavitvi poskusov za dve leti, Od-

Izvažamo preveč kmetijskih pridelkov?

Z nekoliko visokim premiranjem izvoza mesnih izdelkov in živine smo prišli do motenj na domačem trgu, vendar pa je poleg mesa še obilo drugih kmetijskih pridelkov, ki so bili izvoženi v velikih količinah, ne da bi pri tem prizadejali našo življenjsko raven ter so znatno prispevali brez visokih izvoznih koeficientov in premij k aktivni strani naše zunanjetrgovinske bilance. V njej predstavljajo nepredelani in predelani kmetijski pridelki še vedno tretjino vrednosti našega izvoza, v katerem iz leta v leto raste razmerje v korist proizvodov naše industrije. Največjo postavko v izvozu naših kmetijskih pridelkov predstavlja koruza, na drugem mestu je tobak, nato vino, hmelj ter številni drugi pridelki, pri katerih pa sta izvozna cena in masi, ki ju moramo še vedno uvažati. Med močne izvozne postavke se uvršča tudi živina in mesni izdelki, ki jih prodajamo v večjih količinah v Grčijo, Italijo, Francijo ter Zahodno Nemčijo.

Ukrepi za večje pridelke

Da bi povečali izvoz teh artiklov, ki ne vplivajo na notranjo potrošnjo, so na letošnjem zasedanju Zveze kmetijskih in gozdarskih zbornic sprejeli nekaj važnih ukrepov za gojenje živine pri nas. Računajo v razdobju od leta 1957 pa do leta 1961 na znatno povečanje števila živine in sicer pri tem kar za 10-krat. To pa ima seveda za posledico veliko truda in tudi znatne investicije. Tudi številni goveji ne nameravamo za trikrat povečati, pri čemer pa bi pri-

Višje ob Ščavnici

V videmski občini je veterinarska služba uvedla redne veterinarske preglede, izvajajo tuberkulinizacijo in prireja za živinorejce razna strokovna predavanja. Raznih kuznih bolezni živine je precej, posebno pri govedu. Z dobro organizirano veterinarsko službo se stanje že popravlja v veliko pomoč živinorejcem pa bo tudi nova veterinarska ambulanta, ki jo pravkar dokončujejo. —nko

JUNEC GA JE POTEGNIL V SAVO

Kmet Suštar domuje v Gorišah, hribovski vasi nad Kresnicami in savske doline. Moč je vzredil junca, dobrega za zakol in ga je pred dnevi prodal Kmetijski zadrugi v Kresnicah. Ko je dobil povz, naj pripelje žival v zadrugo, kjer bodo dočlenjena dne prevzemali kupljeno goved, se je Suštar odpravil na pot. Lepega, stasitega junca je privezal na vrvi, ki si je ovi okrog roke. Nato je žival gnal po klanecu do Kresniških poljan, od tam pa po cesti ob reki Savi proti Kresnicam. Po drugi uri popoldne je prišel kmet svojega junca že v bližino Kresnic. Bila sta že poleg železniškega podvoza, tedaj pa je privozil iz Ljubljane popoldanski osebni vlak. Na tistem mestu se železniški tir in cesta približata in cesta se tamkaj celo boji nad strmo sasko strugo. Prav te okoliščine pa so postale na ma usodne za junca in njegovega gonilca. Ko je pripeljal vlak se je junca vlaka tako prestrašil, da je zdviljal in gospodar ni več mogel obdržati prepašene živali. Napejal se je na svo moč, da bi mu žival ne skočila v Savo, a tega ni mogel več preprečiti. Junec je privlekel gospodarja tik nad

pomnil, da smo izvozili povprečno v zadnjih letih 3.400 vagonov živine na inozemska tržišča. Tu je torej vzrok neugodovanja, ki ga ne bi bilo, če bi bil izvoz z nižjimi izvoznimi koeficienti nekoliko zmajšan.

Poleg mesa je tudi koruza tak pridelok, ki ne zahteva visoke izvozne premije in smo jo vsako leto, posebno, če je bila žetev dobra, prodali v tujino velike količine.

Načrt pa določa povečanje izvoza hmelja, ki ga sedaj prodamo letno za nad pet milijonov dolarjev, po svetovnih cenah, ki so enake našim, tako da niso potrebne izvozne premije. Največ hmelja goje v Savinjski dolini in sicer na 1700 hektarjih, v Vojvodini pa na 345 hektarjih. Pridelok hmelja nameravamo povečati do leta 1961 kar na 4.200 ton, od sedanjih 2.800 ton, kajti povpraševanje po štajerskem »goldingu« je vedno večje. K temu povečanju proizvodnje bi prispeval svoj delež hmeljarski inštitut v Zalcu, ki dela za boljše donosnost in kakovost našega hmelja.

Po tem predlogu, ki ga ne bo tako težko uresničiti, bi hmelj prispeval skoraj osem milijonov dolarjev k izboljšanju naše zunanjetrgovinske aktivne. V 1800 hektarjev novega zemljišča pa bo potrebno vložiti tudi znatna sredstva. Vendar pa so v ta namen že določena, tako da delo ne bo potrebno več dolgo odlašati.

Tobak, ki je že pred vojno predstavljal pomembno postavko, je po vojni dosegel zavidljivo mesto, saj smo pridelok tobaka povečali od 4300 ton na visoko številko 15 tisoč ton v lanskem letu. Največ ga prodamo v ZDA in v Zahodno Nemčijo ter v nekatere druge evropske in zahodnoevropske dežele.

Ko pijemo malinovec, moramo niti ne pomisliti, da prodamo letno za milijon in pol dolarjev malin v izvoz. Po grobi oceni pa bi s povečanjem nasadov malin na 2.500 hektarjev dobili v tujini zanje kar 2,5 milijona dolarjev. Z vsem pridelkom — 20 tisoč ton — bi pokrili domače potrebe in izvoz.

Ce prištevamo h kmetijskim pridelkom še rezan trdi in mehki les ter celulozni les in surovine za tanin, smo v glavnem izžrpali najpomembnejše veje našega kmetijstva in gozdarstva, vendar pa je tu še nešteto drugih pridelkov, ki lahko z malo truda postanejo velik vir deviznih sredstev oziroma so že.

Lani smo izvozili največ lesa

Ce si ogledamo našo ožjo domovino, bomo videli, da smo lani izvozili iz Slovenije še vedno največ lesa, in sicer bukovine, jelovine, hrasta, drv in celuloznega lesa v skupni vrednosti nad 1,6 milijard deviznih dinarjev. Kljub omejenju sečnji pa je vrednost lesa še vedno na prvem mestu v nepredelovalnih gospodarskih panogah.

Na drugem mestu je »HMEZAD«, tako se namreč imenuje edino podjetje za izvoz hmelja iz Slovenije, ki je ustvarilo skupnosti nad pet milijonov dolarjev ali 1,6 milijarde deviznih dinarjev. Ugodna cena hmelja se odraža tudi pri pridelovalcih, katerih lične hišice in posestva se vrstijo ob cesti od Celja proti Ljubljani. To je izrazito monokulturno področje, ki je dokaz, da se s specializacijo v kmetijstvu lahko mnogo doseže.

Na drugem mestu našega izvoza kmetijskih pridelkov je živina. Lani smo prodali volov, telet, goved in raznih mesnih izdelkov za 828 milijonov dinarjev. Med to številno smo prišli tudi konje, ki jih v velikem številu izvažamo, bodisi za zakol ali za delo.

Kljub velikemu izvozu vina, ki smo ga lani prodali za 470 milijonov dinarjev, ni ob-

čutili pomanjkanja na domačem trgu.

Tudi sadja izvažamo čedalje več, saj smo ga ob dobri lansk letini izvozili kar 28 tisoč ton, kar je trikrat toliko kot predlanskim. Sadne pulpe, borovnice, suhe gobe, jabolka itd. zavzemajo vidno mesto v listi naših kmetijskih pridelkov za izvoz.

Nadalje izvažamo iz Slovenije znatne količine zdravilnih zelišč, sardin, medu, borovnic in češenj, kar zahteva le pridne roke in ne prevelikih investicij.

V primeri s predvojnimi izvoznimi kmetijskih pridelkov je omeniti, da se struktura tega blaga močno spreminja. Medtem, ko je bil pred vojno eden izmed glavnih artiklov za izvoz pšenica, posebno ob dobrih letinah, težimo kot že omenjeno v povojnem obdobju k izvozu specifičnih industrijskih rastlin, kot so tobak, hmelj, lan, konoplja itd. To ne vpliva na pomanjkanje tega blaga na domačem trgu, temveč dosežemo zanj tudi boljše ceno v svetovnem merilu, kakor recimo za pšenico, za katero je vedno dovolj ponudbe. Poleg tega pa se moramo stalno truditi za povečanje donosa žita, da ne bomo več odvisni od uvoza. Na to vpliva seveda tudi spremenjena struktura našega celotnega izvoza, ki se že nekaj let nagiba na stran industrijskih izdelkov, kar ima za nujno posledico povečano potrošnjo, manjše število ljudi za pridelovanje osnovnih živil. Vendar pa smo v dolgoročnem kmetijskem načrtu določili znatna sredstva za pridelovanje osnovnih živil, poleg kmetijskih pridelkov, ki so v večji meri namenjeni za izvoz.

IZ naših ZADRUG

KZ ZADOBROVA

Tako posrečene pridelitve, kot smo jo imeli prejšnje nedelje v Polju pri kolodvoru, že zlepa ni bilo. Kmetijska zadruga Zadobrova je tu pridelala tekmovalne žanjice. Krasna pšenica, last kmetijskega posestva Zadobrova pa je bila torišče tekmovalca, za katerega se je prijavilo kar 13 tekmovalcev. V ozadju je čakal velik — kombajn, ki naj bi množično prikazal prednosti strojne obdelave. Po uvodnih govorih in pozdravih se je začelo tekmovalstvo. Prva je opravila svoje delo postarna žanica Julijana Marinko in požela svojih 60 kvadratnih metrov, za kar je prejela pet tisoč dinarjev nagrade. Njej so sledile Marjeta Kepic, Cecilija Primar, Ivanka Zivic in Marija Kraševac, ki so bile tudi nagrajene. Potem pa je zavozil na njivo kombajn, ki žanje in mlati obenem. Vzklikov začudenja in občudovanja zbranih gledalcev ni bilo ne konca ne kraja. Saj pa takle velikan, ki ga upravljata dva

delavca, požanje in omlati v desetih urah do štiri hektare pšenice, za kar bi bilo potrebnih skoraj 50 žanjic. Po končanem tekmovalstvu je pisana povorka krenila v zadrugni dom v Zadobrovi, kjer so bile razdeljene nagrade, na plešišču pa so se prve zavrele tekmovalke, ki so bile tudi pogostene.

F. Trošt

»Pospeševanje živinoreje, to je sedaj glavna naloga Kmetijskih zadrug Ljubno, Luce in Solčava. V ta namen so zadruge investirale v zadnjih letih iz svojih sredstev več milijonov dinarjev in to predvsem v zadržne pašnike. To področje razpolaga danes s preko 500 ha pašniških površin. Glavni del pašnikov se urejajo in bodo potrebna še ogromna sredstva v ta namen.

Ena največjih ovir pa je, da še do danes niso pašniške površine razmejene z gozdmi. Zaradi tega pride večkrat do nepotrebnih sporov med predstavniki zadrug in logarji GG — Nazarje, ki upravlja gozdne površine v okolici pašnikov. Kljub temu, da si je pašniške ogledale v zadnjih letih že več komisij, razmejitve še do danes ni urejena. Zadnji čas je, da pristojni organi vzajemno koristni pašništva bolj resno v roke, da bi se dokončno uredilo to vprašanje.

—koe

KZ v logaški občini. Letos je na področju občine Logatec začela akcija za zatiranje kolodarskega hrošča v večjem obsegu, kot prejšnja leta. To pa predvsem zaradi tega, ker so kmetijske zadruge že pred začetkom akcije sklenile, storiti vse, da bo akcija čimbolj uspešna.

8 ekip kmetijskih zadrug je takoj po pojavu kolodarskega hrošča začelo delati.

Nabavljeno je več novih za prasilcev, tako da se je število ekip zvišalo. Nadzor nad ekipami ima občinski vodja in upravniški kmetijskih zadrug. Najbolj razveseljuje v letošnji akciji je, da so zadrugniki začeli sodelovati pri akciji v večjem obsegu — bodisi, da sami praskajo, pomagajo ekipam ali pa naznajo tiste, ki niso storili ničesar zoper škodljivca.

Kljub temu, da je do sedaj poškropljeno oz. zaprašeno okrog 120 ha krompirišče, se še zmerom najdejo lastniki krompirjevih nasadov, ki ne zatirajo škodljivca in s tem povzročajo ogromno gospodarsko škodo. Najdejo se tudi taki, ki ovirajo škropljenje, kljub temu, da je brezplačno?

Ker je letos na razpolago precej denarnih sredstev, bodo vsi krompirjevi nasadi poškropljeni oz. zaprašeni. Vsekakor je treba pohvaliti dejavnost kmetijskih zadrug, posebno pa upravniške KZ Dol, Logatec, Gor. Logatec ter KZ Hotedrške, ki se močno zavzemajo za uspešnost akcije.

Aktiv mladih zadrugnikov pri KZ Berkovec v videmski občini je prav gotovo eden izmed najboljših na desnem bregu Mure. Mladi zadrugniki so razdeljeni v več sekcij. Poljedelska sekcija izvaja zdaj razne poskuse z umetnimi gnojili in semeni krompirja, koruze in pese. Pozimi je bila najbolj delavna pletarska sekcija, ki je spletla preko 800 kosov za ljutomersko podjetje »Sibac«. Mladi zadrugniki tudi redno pomagajo pri vseh večjih kmetijskih akcijah, posebno pri škropljenju sadnega drevja in krompirišče. Aktiv šteje okrog 80 članov, vodi ga Jože Spilak, ustanovitelj pa so ga lanske jeseni.

—nko

Dr. Aleksander Lenard:

GIBREL -

novi sredstvo za pospeševanje rastlinske rasti

Najbolj raziskana skupina sredstev za pospeševanje rastlinske rasti so auktini. Njihov praktičen pomen je še večji zato, ker se proizvajajo sintetično. Auktini so postali izredno koristni pri kulturi rastlin in služijo v najrazličnejših namene, od raznoževanja s potaknjenci do uničevanja plevela. Znano je že dobrih trideset let, da auktini pospešujejo rastlinsko rast. Sedaj pa so odkrili, da imajo nekatere druge snovi enak vpliv in s tem odpirajo nova obzorja v rastlinski fiziologiji in poljedelstvu. Ena takih snovi so čimoliti iz mleka kosovega oreha, ki so prav tako odlični za pospeševanje rastlinske rasti. Odkrili so jih leta 1956, točno trideset let po Wentovem odkritju auktinov. Novo polje, ki se je s tem odprlo, se bo nedvomno izkazalo še bolj važno, kakor tisto, ki je zraslo iz Wentovega odkritja. Vplivalo bo na življenje vseh ljudi.

Danes pa so stopili v ospredje gibberelini. V nasprotju z auktini to niso hormoni, ker jih ne proizvajata rastlina sama temveč so proizvod glivice Gibberella fujikuroi.

Ta glivica izloča različne strupe: gibbereline, — sredstva za pospeševanje rasti v poljedelstvu in gozdarstvu proizvodnji — ki so samo del iz različnosti njene proizvodnje.

Pred tridesetimi leti je opazoval na Formozu japonski fi-

ziolog Kurosawa velikansko rast riževih sadik, ki si jo najprej ni znal razložiti. Po skrbnem proučevanju je ugotovil, da jo povzroča glivica Gibberella fujikuroi. Sele po dvanajstletnih poskusih se je posrečilo znanstvenikom v Tokiu pred drugo svetovno vojno izolirati prvo Gibberellin A imenovano snov. Danes izdelujejo iz kultur te glivice gibberelinsko kislino, ki povzroča v 1.1.000.000 raztopini v vodi velikansko rast najrazličnejših rastlin, kakor so riž, žito, tobak, kumare, fižol, koruza, grah, glavna solata, zelena itd. Listnato drevje tudi dramatično poveča svojo rast, pri limonah in oranžah se poveča višina debla šestkrat. Izredna rast se pojavlja prav tako pri drugih listavcih, v manjši meri pa pri iglavcih.

V Ameriki in Veliki Britaniji so se pričeli zanimati za glivico Gibberella fujikuroi in njene proizvode šele po letu 1950. Prvi so pričeli s to vrsto poskusov dr. J. E. Mitchell in njegovi sodelavci leta 1950, nato dr. F. H. Stodola in njegovi sodelavci v oddelku za poljedelstvo v raziskovalnem laboratoriju, Peoria, Illinois, ZDA. Tam so po vzgledu izkušnji, pridobljeni v proizvodnji antibiotikov prvič pridobili iz 800 litrov kulture v tekočini 12 gramov gibberelinske kisline v obliki kristalov. To je bila zadostna količina za preskbo inštitutov, ki so poskuse nadaljevali. Sedaj

se proizvajajo gibberelinske kisline industrijsko v velikih količinah, kakor penicilin, aureomicin in streptomycin. Po letu 1950 se je pričela prava tekma na industrijskem sektorju v raziskovanju med britanskim podjetjem Imperial Chemical Industries (raziskovalec Brian) in ameriškim podjetjem Merck & Co., Inc. Zadnje je zmagovalo s svojim sredstvom za pospeševanje rasti, imenovanim »Gibrel«. Da je Merck zmagal ni zgolj slučaj; kot proizvodnik antibiotikov razpolaga z velikimi izkušnjami v proizvodnji različnih kultur. Glavni problem kulture glivice Gibberella fujikuroi je namreč čim večja proizvodnja v komercialno uporabnem merilu. Pričakuje mo pa lahko, da se bodo v kratkem pojavili na tržišču Gibreli podobni proizvodi.

Gibberelini so v zadnjih letih uporabljali pri škropljenju stevilnih rastlin. Skoro vse rastline, na katere se prši raztopina Gibrele, rastejo hitreje in sicer drevje do šestkrat hitreje, površine pa v štirih tednih enkrat do trikrat hitreje. Žetveni donosi se povečajo do 50 odstotkov, če se je škropilo v času rasti.

Pri poskusih 42 vrstami rastlin, med katerimi je bila zastopana trava, drevje, pesa, fižol, grah itd., samo tri vrste niso povečale višine stebel in sicer smreka, čebula in gladiola.

Pričakuje vrste graha in žita se po škropljenju z gibberelini razvijajo v normalne rastline. To dejstvo daje sklopiti, da normalno visoko žito potrebnih sporov med predstavniki zadrug in logarji GG — Nazarje, ki upravlja gozdne površine v okolici pašnikov. Kljub temu, da si je pašniške ogledale v zadnjih letih že več komisij, razmejitve še do danes ni urejena. Zadnji čas je, da pristojni organi vzajemno koristni pašništva bolj resno v roke, da bi se dokončno uredilo to vprašanje.

Gibrel je kalijeva sol gibberelinske kisline, ki je osnovna surovina. Belkast prah »Gibrel« je otpljiv v vodi. Uporablja se ga v neizmerno majhnih količinah v vodi za škropljenje. Rastline, kakor krmovnica, božje drevesce, zrastejo višje, postanejo bolj lične in bolj okrasne. Zelena je v dveh tednih 50 odstotkov težja. Paradižniki in kumare postanejo bolj mesnate. Vse naše ideje o rastlinski rasti se bodo morale spremeniti zaradi novih dožanj. Nekatere se bodo ohranile, druge pa bodo padle. Pojavljajo se izredno zanimivi novi problemi.

Ako si predstavljamo, da zrastejo koruzna stebelca v 72 urah enkrat večja po homeopatski uporabi gibberelinske kisline, kakor neškropljena, da zraste fižol, grah, paradižnik in druga površina v štirih tednih enkrat do trikrat toliko kakor neškropljena, da listnato drevje pospeši do šestkrat svojo rast v primeri z listavci, ki niso bili škropljeni, lahko doumimo, da se nahaja poljedelska in gozdarska proizvodnja pred izrednimi perspektivami, če se ne pojavijo zaradi prehitre rasti še nepoznane posledice.

DO KROMPIRJA
K
RIŠE: MIKI MUSTER

178. Mavgil pa je nadaljeval svojo zračno pot med vejami in žarki zahajajočega sonca so se lovili v noč, ki mu je visel na vratu. Ko je dosegel do zadnjega drevesa, se je ustavil in se po vsem telesu skrbno nadrgnil s česnom. Potem je zagnal odrezani rep nazaj v gozd in dol so se obrnili za njim.

179. In še preden so se rdeči psi znašli, je skočil z drevesa in urno stekel proti Čebeljim pečnam. Dol so na ves glas zalajali in se zapodili za njim. Tekli so s dolgi, enakomernimi koraki, s katerimi utrudijo in prehitijo vsako žival. Mavgil pa je vedel, da teko počasneje kot volkovi in da je planjava le dve miljii široka.

180. Prepričan je bil, da se lahko s zasledovalci igra, kot ga je volja. Pazil je samo na to, da se ne bi nihova jeza ohladila in da ne bi zavil kam drugam. Bežal je naglo in prožno in se od dolov ni preveč oddaljil. Vodnik je tekel le pet skokov za njim. Mavgil pa je hranil svoje poslednje sile za tek preko pečin.

K Dnevu vstaje slovenskega ljudstva, čestita vsem delovnim ljudem

MESARIJA — VELENJE

Gospodinjam nudimo ob vsakem času vse vrste svežega mesa in mesnih izdelkov ter se jim priporoča kolektiv.

4274-R

Trgovsko podjetje »JADRAN« CELJE — STANETOVA ulica 13

nudi cenjenim odjemalcem vse vrste barv, firneža, lakov in ostale kemične izdelke na veliko in drobno ter se priporoča.

K OBČINSKEMU PRAZNIKU CELJE NAJLEPŠE
ČESTITA KOLEKTIV!

Zdravilišče DOLENJSKE TOPLICE

čestita k prazniku vstaje vsem svojim gostom ter ostalim kolektivom.

Poslužite se zdravilnih vrelcev in klimatskega zdravljenja v Zdravilišču Dolenjske Toplice. Zdravilišče je odprto vse leto. Radioaktivna termalna voda 38% uspešno zdravi vsa revmatična obolenja. Klima ugodna. Slikovita okolica, krasni sprehodi, izleti, velik senčnat vrt, naravni parki, kegljišča, odbojka, kino, lov, ribolov, pleš.

V bližini znameniti Kočevski Rog s spomeniki iz NOB.

Solidna postrežba, cene zmernе. Dnevni penzion 850 din.

4223-R

Ob Dnevu vstaje pošiljamo borbenе pozdrave vsem ki so sodelovali v veliki narodnoosvobodilni borbi in nadaljujejo z graditvijo socializma

DELOVNI KOLEKTIV

NOVOMEŠKE OPEKARNE

ZALOG

pri Novem mestu

4224-R

Ob velikem Dnevu oborožene vstaje slovenskega ljudstva želimo vsem delovnim kolektivom in vsem delovnemu ljudstvu v našem okraju in ostali Sloveniji ponovnih zmag v borbi za čim prejšnjo izgraditev socializma.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI KOMITE LMS

NOVO MESTO

Za praznik 22. julija — DAN VSTAJE slovenskega ljudstva — čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in ostalim delovnim ljudem širom po Sloveniji

Trgovsko podjetje

TEHNOMETAL

LJUBLJANA, Titova cesta 24

4230-R

AVTOPROMET KRANJ

ČESTITAMO K PRAZNIKU DNEVU VSTAJE

Priporočamo občinstvu naj se poslužuje naših avtobusov na rednih in turističnih oziroma izletniških progah.

4234-R

K občinskemu prazniku mesta Celja in Dnevu vstaje čestita vsem delovnim kolektivom ter se priporoča kolektiv

»ŽELEZNINAR« — CELJE

4268-R

DELOVNI KOLEKTIV

Splošno gradbenega podjetja

»PIONIR«

Novo mesto

čestita

svojim poslovnim prijateljem in ostalemu delovnemu ljudstvu k DNEVU VSTAJE slovenskega ljudstva — 22. juliju.

4226-R

TRGOVSKO PODJETJE

z železnino, tehničnim, gradbenim in sanitarno-inštalacijskim blagom

»KOVINA«

LJUBLJANA, Stritarjeva 7

TELEFON 23-374, 20-138

se priporoča za nakup v specializiranih poslovalnicah:

- »KLADIVAR«, Ljubljana, Zaloška 21
- »IDEAL«, Ljubljana, Wolfova 8
- »PRI KOSI«, Ljubljana, Miklošičeva 15
- »VERIGA«, Ljubljana, Celovška 59
- »OKOVJE«, Ljubljana, Šentvid 91

OBENEM ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM K NAŠEMU VELIKEMU PRAZNIKU — DNEVU VSTAJE!

4231-R

tekstilna tovarna **NOVO MESTO**

čestita ob Dnevu vstaje in ob desetletnici
obstoja podjetja vsem delovnim ljudem

ZA DAN VSTAJE —

22. julij

CESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM

METALNA INDUSTRIJA »LIM«
Zagreb, Heinzelova ulica 33

STANIČ JOŽE

avto-ličar,
Celje, Mariborska c. 45
ličanje motorjev, koles
in kovinskih predme-
tov v peči

GAJSEK ANTON

avtomehanična delav-
nica, Celje,
Mariborska c. 5
telefon 24-28

HABJAN IVAN

strojno ključavničar-
stvo, Celje,
Mariborska c. 14
se pridružujejo čestitkam
k občinskemu prazniku in
Dnevu vstaje.

4273-R

OLO CELJE

uprava za gozdarstvo

čestita vsem prebivalcem
Celja k njihovu občins-
kemu prazniku, 20. juliju
1957.

4267-R

PLINARNA - VODOVOD -

RAZSVETLJAVNA, CELJE

se pridružuje čestitkam
k občinskemu prazniku
Celja in Dnevu vstaje.

4266-R

K 22. juliju,
Dnevu vstaje

čestitajo

vsem borcem za svobodo
in socialistično ureditev
slovenskega ljudstva

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

OKRAJNI KOMITE ZKS

OKRAJNI ODBOR SZDL

KOPER

4279-R

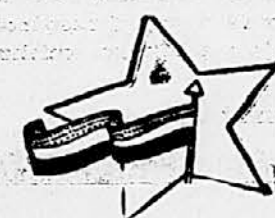
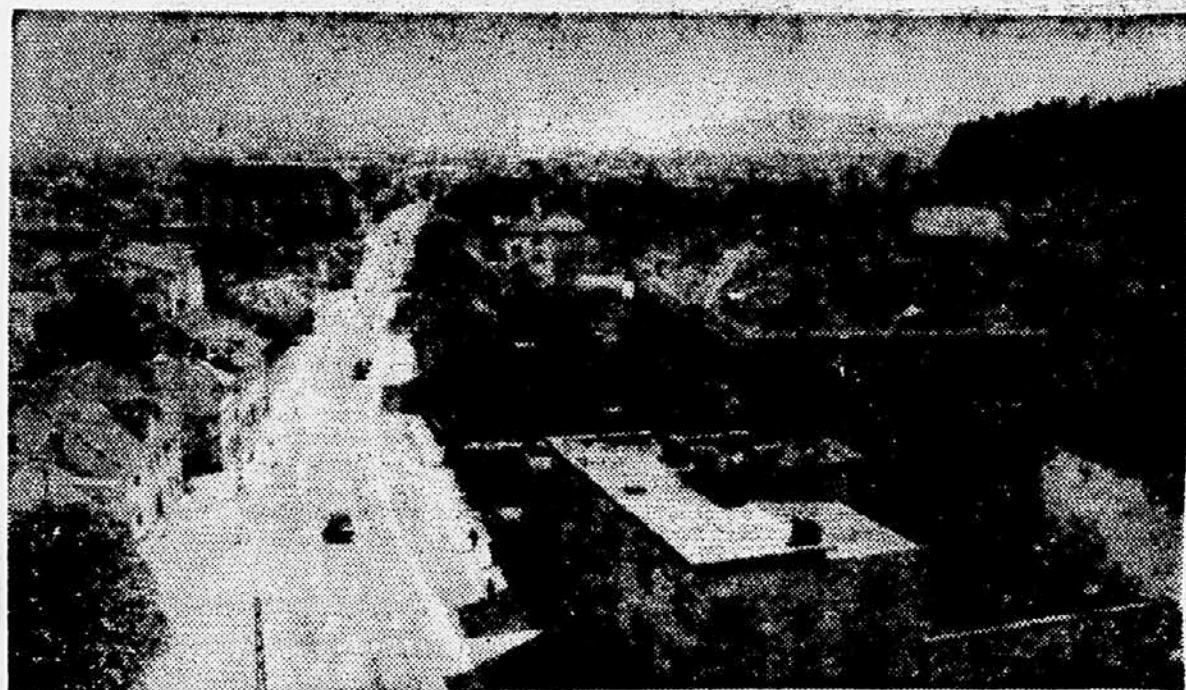
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI KOMITE LMS

CELJE

ČESTITAJO PREBIVALSTVU MESTA CELJA K OBČINSKEMU
PRAZNIKU — 20. JULIJU — IN VSEM DELOVNEMU LJUD-
STVU K PRAZNIKU DNEVA VSTAJEZa praznik vstaje slovenskega ljudstva, 22. julij,
iskreno čestita vsem delovnim ljudem in po-
slovnim prijateljem

DELAVNICA ŽELEZNIŠKIH VOZIL

BORIS KIDRIČ-MARIBOR

O DNEVU VSTAJE ČESTITAMO DELOVNEMU LJUD-
STVU K USPEŠNEMU RAZVIJANJU PRIDOBITEV
LJUDSKE REVOLUCIJE IN UTRJEVANJU SOCIALI-
STIČNIH ODNOSOV
VELIKI DELOVNI USPEHI NAŠE SOCIALISTIČNE
SKUPNOSTI NAJ BODO VZPODBUDA ZA NADALJNJE
USTVARITVE PRI NAPREDKU NAŠE PCMO.TOkrajni ljudski odbor — Celje
Okrajni komite Zveze komunistov
Slovenije — Celje
Okrajni odbor Socialistične zveze
delovnega ljudstva — Celje
Okrajni odbor Zveze borcev — CeljeVsem prebivalcem in delov-
nim kolektivom občine Šent-
vid — Ljubljana in okolice
čestitamo ob OBČINSKEM
PRAZNIKU — 22. JULIJU in jim
želimo čimveč uspehov pri
delu za napredek in dvig
občine:OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI ODBOR REZERVNIH
OFICIRJEV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI ODBOR RK
OBČINSKI KOMITE LMS

Šentvid — Ljubljana

Kolektivi industrijskih, obrtnih in ostalih podjetij:

Montažno podjetje
»TOPLOVOD — KOVINSKE DELAVNICE«
Trata, Šentvid — LjubljanaTovarna KOVINSKE GALANTERIJE
Ljubljana, Mariborska 4
Obrat Tacen pri LjubljaniTOVARNA DEKORATIVNIH TKANIL
Ljubljana, Celovška c. 280GRADBENO OBRATNO PODJETJE
Šentvid — Ljubljana, Podgora 32GOSTINSKO PODJETJE »PODGORA«
Šentvid 93 — Ljubljana

PLANICA — SPORT

Podjetje za proizvodnjo
športnih potrebščin
Ljubljana — Vižmarje

Trgovsko podjetje GRMADA

TRGOVINA Z ŽIVILI
Šentvid — Ljubljana

SPORT OPREMA

Vižmarje 1 — Ljubljana

GRADBENI MATERIAL

Tehnična trgovina na veliko in malo
Ljubljana — Vižmarje

SODARSKA ZADRUGA

TACEN, p. Šentvid nad Ljubljano

Elektro strojno podjetje

»TIKI«
Trata, Šentvid — Ljubljana

Trgovsko podjetje KOLONIALE

s svojimi poslovalnicami
Šentvid 20 — Ljubljana

UMETNA VALILNICA

Šentvid — Ljubljana

PEKARNA ŠENTVID

s svojimi obrati
se v ljudno priporoča
svojim cenjenim odjemalcem
Šentvid — Ljubljana

CEMENTNI IZDELKI

Šimic Milan
Šentvid — Ljubljana

MIZARSTVO VIŽMARJE

Vižmarje — Ljubljana

KMETJSKA ZADRUGA

Šmartno — Gameljne
pri LjubljaniHKRATI ČESTITAMO VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE K PRAZNIKU DNEVA
VSTAJE — 22. JULIJU 1957

KMETJSKA ZADRUGA

Škaručna pri Ljubljani

Obrtno podjetje OPEKARNA

Vodice n/Ljubljano

Obrtna delavnica

»PLESKAR«
Vodice n/Ljubljano

Trg. podjetje »KOVINA« Ljubljana

Trgovina »OKOVJE«
Šentvid — Ljubljana

Trg. podjetje »VOLNA« Ljubljana

MANUFATURA ŠENTVID GALAN-
TERIJA

Šentvid — Ljubljana

PLESKARSTVO IN SOBOSLIKARSTVO

Šentvid — Ljubljana

SLASČICARNA MEDENJAK

Šentvid — Ljubljana

Obrtno podjetje

»BALVANA«
Vižmarje 70 — Ljubljana

Gostilna »GRAD«

Tacen n/Ljubljano

Ribiško društvo Ljubljana

RIBOGONJICA
Povodje pri Ljubljani

EKONOMIJA

Repnje, p. Vodice pri Ljubljani

KMETJSKA ZADRUGA

s svojimi obrati
Vodice n/Ljubljano

KMETJSKA ZADRUGA

Bukovica Šinkov Turn
Vodice n/Ljubljano

